

Kursplan

för kurs på grundnivå

Språkstörning, läs- och skrivsvårigheter/dyslexi och flerspråkighet
Language Disorder And Dyslexia Associated With Bilingualism

7.5 Högskolepoäng
7.5 ECTS credits

Kurskod:	UQ119U
Gäller från:	HT 2010
Fastställd:	2010-06-10
Institution	Specialpedagogiska institutionen
Huvudområde:	Specialpedagogik
Fördjupning:	GXX - Grundnivå, kurs/er som inte kan klassificeras

Beslut

Kursen ges som uppdragsutbildning i ämnet specialpedagogik.

Kursansvarig institution är Specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Denna kursplan är fastställd av prefekten 2010-06-10 på delegation av institutionsstyrelsen.

Kursplanen är giltig fr.o.m. termin H10.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Specialpedagog/speciallärar/logopedexamen och/eller svenska som andraspråk (minst 30 hp) och/eller specialutbildning i talpedagogik för lärare, 60 hp.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
MOM1	Språkstörning, läs- o skrivsvårigheter/dyslexi	7.5

Kursens innehåll

- värdegrundsfrågor och specialpedagogik
- barns tal- och språkutveckling/inläring, flerspråkighet
- språkstörning och läs och skrivsvårigheter/dyslexi (i kombination med flerspråkighet)
- kartläggning, bedömning, förebyggande/kompenserande förhållningssätt utifrån flerspråkigt perspektiv.

Förväntade studieresultat

Studenten ska efter avslutad kurs kunna

- skilja mellan språkstörning/dyslektiska svårigheter och ”typisk” språk, läs- och skrivutveckling vid flerspråkighet,
- kritiskt granska test- och bedömningsmetoder för att tidigt upptäcka svårigheter i språk-, läs- och skrivutvecklingen,
- analysera konsekvenserna för lärande och utveckling, formulera relevanta mål, ge förslag på arbetssätt,
- söka indikatorer på flerspråkiga barns/elevs språkutveckling.

Undervisning

Undervisningen genomförs som deltagarorienterad aktionsforskning med praktiska arbetsuppgifter och skriftlig dokumentation enskilt eller i grupp. Föreläsningar, seminarier, litteraturstudier och praktiska tillämpningsövningar ingår.

Kunskapskontroll och examination

Kursen examineras genom muntliga och skriftliga uppgifter, individuellt och i grupp.

Betygsättning på kurs sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

För att få slutbetyg på kursen krävs lägst betyget E på kursens moment samt aktivt deltagande i alla undervisningsformer och minst 80% närvaro vid schemalagda kurstillfällen.

Studering som fått betyget Fx eller F på ett prov har rätt att genomgå minst fyra ytterligare prov så länge kursen ges för att uppnå lägst betyget E.

Studering som fått lägst betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg. Studering som fått betyget Fx eller F på ett prov två gånger av en examiner, har rätt att begära att en annan examiner utses för att bestämma betyg på provet. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Övrigt

Kursen vänder sig till studering som i sitt arbete i förskolan och skolan möter flerspråkiga elever med språksvårigheter.

Kurslitteratur

Bjar, L., Liberg, C. (red) (2003). *Barn utvecklar sitt språk*. Lund: Studentlitteratur. (300 s).

Bjar, L. (red.) (2006). *Det hänger på språket. Lärande och språkutveckling i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. (Valda delar ca 150 s).

Cummins, J. (2001): Andraspråksundervisning för skolframgång □ en modell för utveckling av skolans språkpolicy. I: Naucér, Kerstin (red.): *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Nationellt centrum, HLS förlag. (Ca 20 s).

Cummins, J. (1991). *Empowering Culturally and Linguistically Diverse Students with Learning Disabilities*. ERIC EC Digest. www.eric.org/digests. (5 s).

Elmeroth, E. (2006). Monokulturella studier av multikulturella elever - Att mäta och förklara skolresultat. *Pedagogisk Forskning i Sverige 2006 årg 11*, nr 3. (s 177□194). issn 1401-6788
http://www.ped.gu.se/biorn/journal/pedfo/pdf-filer/elmeroth3_11.pdf

Elmeroth, Elisabeth (2007). Att lära andra språk. *Humanvetenskapliga institutionens rapportserie*. Kalmar: Högskolan i Kalmar. (52 s).

Hyltenstam, K. & Lindberg, I. (red) (2004). *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (Valda delar ca 100 s).

Hyltenstam, K. (2010). Läs- och skrivsvårigheter hos tvåspråkiga. I: Ericson, B. (red) *Utredning av läs- och skrivsvårigheter*. Fjärde upplagan. Lund: Studentlitteratur (34 s). Manus under utgivning.

Enström, I., Holmegaard, M. (1993). Ordförråd och ordinläring. I: *Svenska som andraspråk. Mera om språket och inläringen*. Ceru, Eva (red) Lärarbok 2, Utbildningsradion, Natur och Kultur. (27 s).

Håkansson, G. (1998). *Språkinläring hos barn*. Lund: Studentlitteratur. Valda delar - Kap.6 (20 s).

Viberg, Åke (2004). Lexikal utveckling i ett andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.) *Svenska som andraspråk □ i forskning, undervisning och samhälle*. Lund: Studentlitteratur. (22 s).

Salameh, E-K (2003). *Language impairment in Swedish bilingual children □ epidemiological and linguistic studies*. Doct. Diss. Dept of Logopedics and Phoniatrics, Lund University. Lund: Studentlitteratur. (valda delar)

delar ca 30 s).

Valbar rekommenderad litteratur

Ur den valbar litteraturen väljs ca 250 sidor i samråd mellan studenter och kursansvarig lärare. Kursdeltagare kan också ge egna förslag till valbar litteratur.

Skolverket (1999). *Att undervisa elever med svenska som andraspråk* □ ett referensmaterial. www.skolverket.se (100 s).

Abrahamsson, T., Bergman, P. (red) (2005). *Tankarna springer före. Att bedöma ett andraspråk i utveckling*. Stockholm: HLS förlag. (150 s).

Benckert, S., Håland, P., Wallin, K.. (2008). *Flerspråkighet i förskolan : ett referens och metodmaterial*. Stockholm : Myndigheten för skolutveckling. (187 s).

Bergman, P. (1992). □ *Två flugor i en smäll: att lära på sitt andra språk: teori, praktik och språkbedömningschema för alla som undervisar invandrarelever*. Stockholm : Almqvist & Wiksell. (110 s).

Bjar, L., Frylmark, A. (red) (2009). *Barn läser och skriver: specialpedagogiska perspektiv*. Lund: Studentlitteratur. (312 s).

Cummins, J. (1984). *Bilingualism and special education: Issues in assessment and pedagogy*. San Diego, CA: College Hill Press.

Gibbons, Pauline. (2006). *Stärk språket, stärk lärandet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråkselever i klassrummet*. Hallgren & Fallgren. (190 s).

Hedman, C (2008). Dyslexi och tvåspråkighet - ett forskningsområde i utveckling 2008. I *Dyslexi : aktuellt om läs- och skrivsvårigheter*. Stockholm : Svenska dyslexiföreningen, 1401-2480; (2 s).

Hedman, C. (2009). *Dyslexi på två språk. En multipel fallstudie av spansk-svensktalande ungdomar med läs- och skrivsvårigheter*. Doktorsavhandling. Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet.

Håkansson, G. (2003). *Tvåspråkighet hos barn i Sverige*. Lund: Studentlitteratur. (217 s).

Høien, T., Lundberg, I. (2001). *Dyslexi. Från teori till praktik*. Stockholm: Natur & Kultur. (360 s).

Jakobsson, I-L. (2003). God kommunikation är avgörande. Skolsituationer för elever med syndromdiagnos. *Locus. Tidskrift för forskning om barn och ungdomar*. 4/03. Stockholm: Institutionen för individ, omvärld och lärande vid Lärarhögskolan i Stockholm. (12 s).

Kursplaner för svenska som andraspråk i grundskolan. www.skolverket.se

Lindberg, I. (2005). *Språka samman*. Stockholm: Natur och kultur. (230 s).

Lundgren, M. (2006). *Kan Mohammed lära sig svenska och modersmålet med tecken som stöd till tal?* Rapport i ett projekt inom Kompetensfonden. Finns att tillgå. (35 s).

Lindberg, I. (2001). Samtalet som didaktiskt verktyg. I: Nauclér, Kerstin (red.): *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm: Nationellt centrum, HLS förlag. (23 s).

Myrberg, M. (2007). *Dyslexi □ en kunskapsöversikt*. Vetenskapsrådet. Art 2007:02. (109 s).

Nilholm, C. (2003). *Perspektiv på specialpedagogik*. Lund: Studentlitteratur. (130 s).

Nettelbladt, U., Salameh E-K.(red). (2007). *Språkutveckling och språkstörning hos barn, del 1*. Lund: Studentlitteratur. (325 s).

Obondo, M., Beckert, S. (2001). Flerspråkiga barns läs- och skriftspråksutveckling i förskolan □ ett socialisationsperspektiv. I: Nauclér, Kerstin (red.): *Symposium 2000. Ett andraspråksperspektiv på lärande*. Stockholm: Nationellt centrum, HLS förlag. (28 s).

Sjöberg, M. (2007). *Ibland låtsas jag att jag förstår - en bok om elever med språkstörning*. Material från Talknuten och Riksförbundet DHB. (100 s).

Skolverket (2003). *Kartläggning av åtgärdsprogram och särskilt stöd i grundskolan*. (100 s).

Skolverket (2001). *Att arbeta med särskilt stöd. Några perspektiv*. Stockholm: Liber.(127 s).

SOU 1997:108 *Att ha makt över språket - en rättvis och demokratisk fråga. Att lämna skolan med rak rygg*. Slutbetänkande av Läs och Skrivkommittén. Stockholm: Fritzes. (45 s).

SOU 1997:108 *När barn/inte/lär sig läsa och skriva. Att lämna skolan med rak rygg*. Slutbetänkande av Läs och Skrivkommittén. Stockholm. (10 s).